

Handläggare
Hillevi Andersson
Telefon: 08- 508 22 000**Till**
Hägerstens-Liljeholmens
stadsdelsnämnd
2016-02-04

Ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter

Yttrande till Kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen till Kommunstyrelsen.

Lars Arvidsson
StadsdelsdirektörEva Schweitz
Avdelningschef

Sammanfattning

En remiss har inkommit till förvaltningen om ”Ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter”. Socialdepartementet har lämnat förslag som ska förbättra tillgången till sprututbyten för personer med injektionsmissbruk. Förslagen innebär dels att landstinget blir ensam huvudman för verksamheterna och att åldergränsen på 20 år sänks till 18 år. Sprututbytesprogram har som syfte att minska smittspridning och genom att etablera kontakt motivera personer med injektionsmissbruk till vård- och behandling.

Förvaltningen är positiv till att sprututbytesverksamhet görs tillgänglig för fler personer. Förvaltningen anser att det är bra att åldergränsen sänks till 18 år för att landsting och socialtjänst ska kunna erbjuda vård, behandling och stödinsatser i ett så tidigt skede som möjligt. Vidare anser förvaltningen att det är viktigt att landsting och socialtjänst har en fungerande samverkan kring de personer som deltar i sprututbytesverksamheten för att öka möjligheterna till att de vid behov får tillgång till stöd- och behandlingsinsatser från båda instanser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för social omsorg.

Bakgrund

En remiss har inkommit till Stockholms stads kommunstyrelse från Regeringskansliet om "Ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter i Sverige". Remissen har lämnats till stadsdelsnämnderna Bromma, Kungsholmen och Hägersten-Liljeholmen samt även till socialnämnden och stadsledningskontoret för yttrande till kommunstyrelsen senast den 29 januari 2016.

Ärendet

Socialdepartementet har i en promemoria lagt förslag som ska förbättra tillgången till sprututbyten för personer som injicerar droger. Vid sprututbytesmottagningar kan personer som injicerar droger få rena sprutor och kanyler samt i övrigt få råd och stöd kring sin hälsosituation. Verksamheterna regleras genom lagstiftning och föreskrifter.

Internationell forskning slår fast att sprutbyten bidrar till att förhindra smitta och spridning av hiv och hepatiter, vilket föranlett att en rad FN-organisationer, myndigheter inom EU och i Sverige förordar sprutbytesprogram. I verksamhetsrapporter från befintliga verksamheter i Sverige framkommer att många av besökarna inte har kontakt med socialtjänst eller beroendevård när de skrivs in vid sprututbytesprogrammen. De kliniska erfarenheterna från verksamheterna visar att landstingen får kontakt med personer som annars är svåra att nå eller där andra insatser från samhällets sida inte gett effekt. En kontakt med denna grupp personer ger samhället en möjlighet att erbjuda olika vägar in i vård och behandling för att komma ifrån sitt missbruk eller minska riskbeteenden. Sprututbytesverksamheterna bidrar till att förebygga smittspridning och minska infektioner hos personer som injicerar droger.

Trots möjligheten att inrätta sprututbyten har endast 3 av 20 landsting inrättat sprututbyten. Sprututbytesprogram finns idag på sex platser, Malmö, Lund, Helsingborg, Kristianstad, Kalmar och Stockholm.

Förslagen i promemorian syftar till att öka tillgängligheten till sprututbytesverksamheter. För att underlätta för landstinget att inrätta sprututbytesverksamheter föreslås det att kravet på en gemensam ansökan av kommun och landsting om att driva sprututbytesverksamhet tas bort. Detta innebär att landstinget

föreslås att bli ensam huvudman till verksamheterna. I enlighet med missbruksutredningen är skälen till detta att vården ska ges enligt vetenskap och beprövad erfarenhet utan inblandning av den kommunala politiken.

Vidare föreslås att åldersgränsen för att delta i sprututbytesverksamheten sänks från 20 år till 18 år. Syftet med en sänkning är att öka möjligheterna till att etablera kontakt med unga personer som injicerar droger för att kunna motivera dem till vård och behandling för sitt missbruk i ett tidigare stadium, innan missbruket gett så allvarliga konsekvenser.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Då sprututbytesprogrammen visat sig ge bra effekt vad gäller att minska smittspridning och riskbeteenden samt att programmen även ökar chanserna till att fler personer tar emot hjälp och stöd för att minska eller bli av med sitt missbruk/beroende, ställer sig förvaltningen positivt till att tillgängligheten till sprututbytesverksamheter ökar i Sverige. Förvaltningen anser att det är bra att åldersgränsen sänks till 18 år för att landsting och socialtjänst ska kunna erbjuda vård, behandling och stödinsatser i ett så tidigt skede som möjligt. Personer i så låg ålder som har ett injektionsmissbruk har utvecklat ett avancerat missbruk och med det troligen också redan fått allvarliga sociala konsekvenser till följd av sitt missbruk. Socialtjänstens uppfattning är att det är av stor vikt att dessa personer nås och erbjuds adekvata insatser både från landsting och kommun.

Förvaltningen anser vidare att det är viktigt att landsting och socialtjänst har en fungerande samverkan kring de personer som deltar i sprututbytesverksamheten för att öka möjligheterna till att de vid behov får tillgång till stöd- och behandlingsinsatser från båda instanser.

Bilagor

Remissunderlaget finns att läsa på www.insynsverige.se/stockholm under Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, sammanträde den 4 februari 2016.